МИНИМАЛЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД

Минималните осигурителни прагове са въведени с цел превенция срещу нерегламентираното предоставяне на трудови възнаграждения, чието включване към дохода, върху който реално се дължат осигурителни вноски е една от мерките за гарантиране на финансовата стабилност на държавното обществено осигуряване.
Минималният осигурителен доход има социален елемент и гарантира престации на осигурените лица в съответствие с положения труд и минимална защита на техните права.
С въвеждането на минимален размер на осигурителния доход се постига равнопоставеност на осигурителите с еднакви икономически дейности, минимална защита правата на самоосигуряващите се лица, както и повишаване и ритмичност на постъпленията по фондовете на ДОО.

I. МИНИМАЛЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД ПО ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ И КВАЛИФИКАЦИОННИ ГРУПИ ПРОФЕСИИ

Минималният месечен размер на осигурителния доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии се определя за всяка календарна година в ***Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване*** (ЗБДОО). Минималният месечен осигурителен доход е в зависимост от съответните групи професии (9 на брой) и основни икономически дейности (99 на брой).
При определяне на минималните осигурителни прагове през 2026 г. се прилага структурата на ***Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) 2011 г.*** – приложение 2 към Заповед №РД01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика.
Структурата определя професионалната структура на работната сила в Република България в четири йерархични нива: „Клас”, „Подклас”, „Група” и „Единична група”, обозначени съответно с еднозначен, двузначен, тризначен и четиризначен цифров код.
Икономическата дейност за целите на минималния месечен размер на осигурителния доход се определя съобразно ***Класификацията на икономическите дейности от 2025 г. (КИД-2025)***, утвърдена със Заповед №Д-05-950 от 29.11.2024 г. на председателя на Националния статистически институт.

МИНИМАЛЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД

кръг на осигурените по КСО лица, за които се прилага минимален осигурителен доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии

- лицата, работещи по трудови правоотношения:
- работници и служители;
- управителите и прокуристите на търговски дружества, на еднолични търговци, на техните клонове и на клоновете на чуждестранни юридически лица, членовете на съвети на директорите, на управителни и надзорни съвети и контрольорите на търговски дружества, синдиците и ликвидаторите, както и лицата, работещи по договори за управление на неперсонифицирани дружества, и лицата, на които е възложено управлението и/или контролът на държавни и общински предприятия по глава девета от ***Търговския закон***, техни поделения или на други юридически лица, създадени със закон; включително изпълнителите по договори за управление и контрол в бюджетните предприятия (по смисъла на §1, т. 1 от допълнителната разпоредба на ***Закона за счетоводството***);
- лицата, упражняващи трудова дейност на изборни длъжности, както и служителите с духовно звание на Българската православна църква и други регистрирани вероизповедания по ***Закона за вероизповеданията***;
- работници и служители, командировани по реда на чл. 121а, ал. 1, т. 1 и ал. 2, т. 1 от КТ и по смисъла на чл. 12, параграф 1 от ***Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност*** в друга държава – членка на Европейския съюз, в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария, в която не са определени минимални ставки на заплащане на труда;
- лица по трудов договор за краткотрайна сезонна селскостопанска работа (чл. 114а от КТ).

МИНИМАЛЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД

МИНИМАЛЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД

кръг на осигурените по КСО лица, за които не се прилага минимален осигурителен доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии

- държавните служители по ***Закона за държавния служител***;
- съдиите, прокурорите, следователите, държавните съдебни изпълнители, съдиите по вписванията и съдебните служители, както и членовете на Висшия съдебен съвет и инспекторите в инспектората към Висшия съдебен съвет;
- военнослужещите по ***Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България***, резервистите на активна служба и резервистите на срочна служба в доброволния резерв по ***Закона за резерва на въоръжените сили на Република България***, държавните служители по ***Закона за Министерството на вътрешните работи и Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража***, държавните служители по чл. 22, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ***Закона за противодействие на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности***, държавните служители по ***Закона за Държавна агенция "Национална сигурност***, по ***Закона за Държавна агенция "Разузнаване"*** и по ***Закона за специалните разузнавателни средства***, офицерите и сержантите по ***Закона за Националната служба за охрана***, както и лицата по чл. 69, ал. 6;
- общински съветници и работниците и служителите в бюджетните предприятия по смисъла на §1, т. 1 от ДР на ***Закона за счетоводството*** и за избраните управител, контрольор, касиер и членовете на управителния и контролния съвет на етажната собственост по ***Закона за управление на етажната собственост;***
- кандидатите за младши съдии и младши прокурори и младши следователи по ***Закона за съдебната власт***;
- лицата, упражняващи трудова дейност като самоосигуряващи се лица;
- лицата, полагащи труд без трудово правоотношение;
- лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник;
- лицата, работещи в международни органи или организации със съгласието на компетентните български държавни органи;
- съпругите/съпрузите на дългосрочно командированите служители в дипломатическа служба по време на задграничния им мандат, както и на командированите по реда на ***Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България*** служители на длъжности в международни организации или в други международни инициативи извън страната, за времето през което са пребивавали в чужбина по време на командировката, ако не са осигурени на друго основание;
- морските лица;
- съпрузите на лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1 и 4 от КСО, когато с тяхно съгласие участват в упражняваната от тях трудова дейност, ако не са осигурени по чл. 4, ал. 1 и/или чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4, и/или чл. 4а от КСО;
- лицата, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове;
- учениците, включени в обучение чрез работа (дуална система на обучение).

МИНИМАЛЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД

Минималният месечен размер на осигурителния доход по икономически дейности и квалификационни групи професии за 2026 г. за отработен пълен месец при законоустановеното работно време се определя съгласно ***Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване*** (ЗБДОО), приложим за съответната година.
Минималният месечен осигурителен доход се прилага единствено в случаите, когато възнаграждението за месеца е по-малко от него.*

При дефиниране на основната икономическа дейност на осигурител, който извършва **само една дейност** е достатъчно да се определи тази дейност съгласно КИД-2025.

Осигурители **с повече от една икономическа дейност** определят основната икономическа дейност (във връзка с минималния месечен размер на осигурителния доход) съобразно преобладаващия брой заети по трудови правоотношения лица към последния календарен ден от месеца, без да се взимат предвид наетите в спомагателните дейности. В броя на заетите се включват всички заети през месеца, включително напусналите, новопостъпилите и преминалите от една дейност в друга. Осигурител, извършващ повече от една дейност, отнася прехвърлените между дейностите си работници към дейността, в която същите работят към края на месеца. При равен брой работещи по трудови правоотношения в отделните дейности, основната икономическа дейност на осигурителя се определя по негов избор.
За определяне на групата професии е достатъчно да се определи само класа - първата цифра от кода. За лица, чиято длъжност е променена през календарния месец, минималният осигурителен доход се изчислява пропорционално на отработените дни. При съвместяване на повече от една длъжност, осигурителят присвоява кода на длъжността с най-голям относителен дял във времето, като приоритетни са свързаните с производството професии.

[1]* От 1 януари 2026 г. минималната месечна работна заплата е определена в размер на 620,20 евро (1213 лв.)с ПМС №243 от 13.11.2025 г., обн. ДВ, бр. 98 от 2025 г.

* чл. 245 от ***Кодекса на труда*** (КТ) при добросъвестно изпълнение на трудовите задължения на работника или служителя се гарантира изплащането на трудово възнаграждение в размер 60 на сто от брутното му трудово възнаграждение, но не по-малко от минималната работна заплата за страната.

МИНИМАЛЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД

Механизъм на определяне на минималния месечен осигурителен доход по основна икономическа дейност на осигурителя и квалификационни групи професии:

1. Определя се четири цифреният код, съответстващ на икономическата дейност на осигурителя по КИД-2025;

2. Определя се поредният номер на реда, съответстващ на икономическата дейност на осигурителя от таблицата, приложена към ЗБДОО, относим за съответната година.

3. Определя се класа, в който попада съответната професия.

4. Определя се поредният номер на колоната по квалификационни групи професии в осигурителя, съответстваща на реда от таблицата, приложена към ЗБДОО, относим за съответната година.

5. Минималният месечен размер на осигурителния доход се дефинира при **засичане** между определените по този начин **ред и колона.**

Особености при определяне на минималния осигурителен доход:

- Минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основна икономическа дейност на осигурителя се определя пропорционално на дните с възнаграждения/доходи, които са елемент на осигурителния доход.
- Минималният осигурителен доход за работниците и служителите, които работят в специализираните предприятия, трудово-лечебни бази и кооперации на хора с увреждания съгласно ***Закона за хората с увреждания*** се определя на 50 на сто от минималния осигурителен доход за съответната икономическа дейност и квалификационна група професия.

ВНИМАНИЕ

Сумите и средствата за социални разходи, върху които са внесени или дължими осигурителни вноски, **не се включват при определяне на минималния месечен осигурителен доход** за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя.

II. МИНИМАЛНА МЕСЕЧНА РАБОТНА ЗАПЛАТА ЗА СТРАНАТА

За лицата, за които не е определен минимален осигурителен доход, осигурителните вноски се дължат върху получените, включително начислените, но неизплатени брутни месечни възнаграждения или неначислените месечни възнаграждения, но не по-малко от минималната месечна работна заплата за страната.

Тези лица са:
- учениците, включени в обучение чрез работа (дуална система на обучение);
- общински съветници, работници и служители в бюджетните предприятия по смисъла на §1, т. 1 от допълнителната разпоредба на ***Закона за счетоводството***, избраните управител, контрольор, касиер и членовете на управителния и контролния съвет на етажната собственост по ***Закона за управление на етажната собственост***;
- държавните служители по ***Закона за държавния служител***;
- съдиите, прокурорите, следователите, държавните съдебни изпълнители, съдиите по вписванията и съдебните служители, както и членовете на Висшия съдебен съвет и инспекторите в инспектората към Висшия съдебен съвет;
- военнослужещите по ***Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България***, резервистите на активна служба и резервистите на срочна служба в доброволния резерв по ***Закона за резерва на въоръжените сили на Република България***, държавните служители по ***Закона за Министерството на вътрешните работи*** и ***Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража***, държавните служители по чл. 22, ал. 2, т. 1 и т. 2 от ***Закона за противодействие на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности***, държавните служители по ***Закона за Държавна агенция "Национална сигурност***, по ***Закона за Държавна агенция "Разузнаване"*** и по ***Закона за специалните разузнавателни средства***, офицерите и сержантите по ***Закона за Националната служба за охрана***, както и лицата по чл. 69, ал. 6;
- кандидатите за младши съдии и младши прокурори и младши следователи по ***Закона за съдебната власт***.

МИНИМАЛЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД

ВНИМАНИЕ

За лицата, работещи при сумирано изчисляване на работното време за повече от един месец, минималният осигурителен доход е равен на сбора от минималния осигурителен доход по основните икономически дейности и квалификационни групи професии, за които се въвежда минимален месечен размер на осигурителния доход за календарната година по дейности и групи професии, а за лицата, за които не е определен минимален осигурителен доход - минималната работна заплата за страната, за месеците от периода, за който е установено сумираното отчитане на работното време.

Когато отработените и други часове с осигурителни вноски по установения за месеца от работодателя график на лицето са по-малко или повече от договореното работно време, минималният месечен размер на осигурителния доход е по-малък или по-голям от определения. В тези случаи минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя, съответно сборът от минималната работна заплата, се раздели на законоустановените работни часове за периода на сумираното изчисляване на работното време и получената сума се умножи по броя на отработените и други часове с осигурителни вноски по установения за месеца от работодателя график на лицето.

Пример:

Месец година	**Минимален осигурителен доход (МОД)**	**законоустановено работно време**		**Отработени часове според графика на лицето**	**МОД при сумирано отчитане**
		дни	**часове**		
04.2026	*620,20 евро*	*20*	*160*	158	(158 x4,08) = 644,68
05.2025	*620,20 евро*	*18*	*144*	146	(146 x4,08) = 595,72
	1240,40 евро	*38*	*304*	304	1240,40
	1240,40:304 = 4,08 евро часова ставка				

МИНИМАЛЕН МЕСЕЧЕН РАЗМЕР НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД

III. МИНИМАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА САМООСИГУРЯВАЩИТЕ СЕ ЛИЦА

До влизане в сила на ЗБДОО за 2026 г, съгласно ***Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.*** се прилагат минимален месечния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, определени в ЗБДОО за 2025 г.в размер на 550,66 евро.

Доколкото регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители са самоосигуряващи се лица по смисъла на чл. 5, ал. 2 от КСО, то за тях също се прилага минималния месечен размер на осигурителния доход определен в ЗБДОО за 2025 г. – 550,66 евро до влизането в сила на ЗБДОО за 2026 г.

Определени лица не са самоосигуряващи се по смисъла на КСО, но осигурителният им доход е обвързан с минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, например лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник.
За тях се взема предвид минимален месечен размер на осигурителния доход – 550,66 евро до влизане в сила на ЗБДОО за 2026 г.

Самоосигуряващите се лица текущо през годината внасят авансово осигурителни вноски върху избран месечен осигурителен доход, който не може да бъде по-малък от минималния месечен размер на дохода, определен със ЗБДОО, приложим за съответната година.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от ***Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица*** (НООСЛБГРЧМЛ) минималният месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, които не упражняват трудова дейност през целия месец, се определя пропорционално на работните дни от месеца за периода, през който е упражнявана дейността.
Самоосигуряващите се лица определят годишен размер на осигурителния доход за фонд “Пенсии” и за „Общо заболяване и майчинство“, когато са избрали да се осигуряват в този фонд (Виж Фиш I.I.8.3).

III. МИНИМАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА МОРСКИТЕ ЛИЦА

Морските лица се осигуряват върху **избран** месечен осигурителен доход, който не може да бъде по-малък от минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със ЗБДОО за 2026 г.
Морските лица не са самоосигуряващи се по смисъла на КСО, но осигурителният им доход е обвързан с минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица. За тях се взема предвид минимален месечен размер на осигурителния доход – 550,66 евро до влизане в сила на ЗБДОО за 2026 г.

IV. МИНИМАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА ЛИЦАТА, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ДЕЙНОСТ ПО СЪБИРАНЕ НА ДИВОРАСТЯЩИ ГЪБИ И ПЛОДОВЕ

Лицата, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове, се осигуряват върху месечен осигурителен доход в размер на половината от минималната работна заплата за страната (за 2026 г. - ½ от **620,20 евро** (1213 лв.) = 310,10 евро (606,50 лв.)).